

Grøn omstilling

Industrien bliver grønnere

Siden 2012 er industrien blevet grønnere, når man måler på, hvor stor en andel af beskæftigelsen der kommer fra produktion af grønne varer og tjenester. Det samme er sket for landbruget. Ligeledes er industriens grønne eksport steget med 16 pct. på 2 år. Faglærte er overrepræsenterede i den grønne beskæftigelse. En grøn fremtid kalder derfor på flere faglærte.

af analytiker **Sofie Holme Andersen**
& senioranalytiker **Emilie Agner Damm**

7. januar 2020

Analysens hovedkonklusioner

- Den grønne beskæftigelsesandel i industrien er steget med 2 pct. point siden 2012. Det betyder, at mere end hver 8. ansatte i industrien producerer grønne varer og tjenester i dag.
- Industrien eksporterede i 2017 grønne varer og tjenester for knap 70 mia. kr.
- Landbrugets grønne beskæftigelsesandel er også steget siden 2012, men er fortsat kun godt det halve af industriens.
- Halvdelen af de grønne industrijob varetages af faglærte. Hvis den danske produktion i fremtiden skal være grønnere end i dag, vil der blive brug for flere faglærte. Det er derfor helt centralt, at flere unge får en faglig uddannelse og ufaglærte løftes til faglært niveau, så Danmark også i fremtiden kan producere grønt. Det giver nemlig både vækst og arbejdspladser.

Kontakt

Analytiker	Kommunikationschef
Sofie Holme Andersen	Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 18	Tlf. 33 55 77 28
Mobil 61 27 58 24	Mobil 28 36 87 50
sha@ae.dk	mh@ae.dk

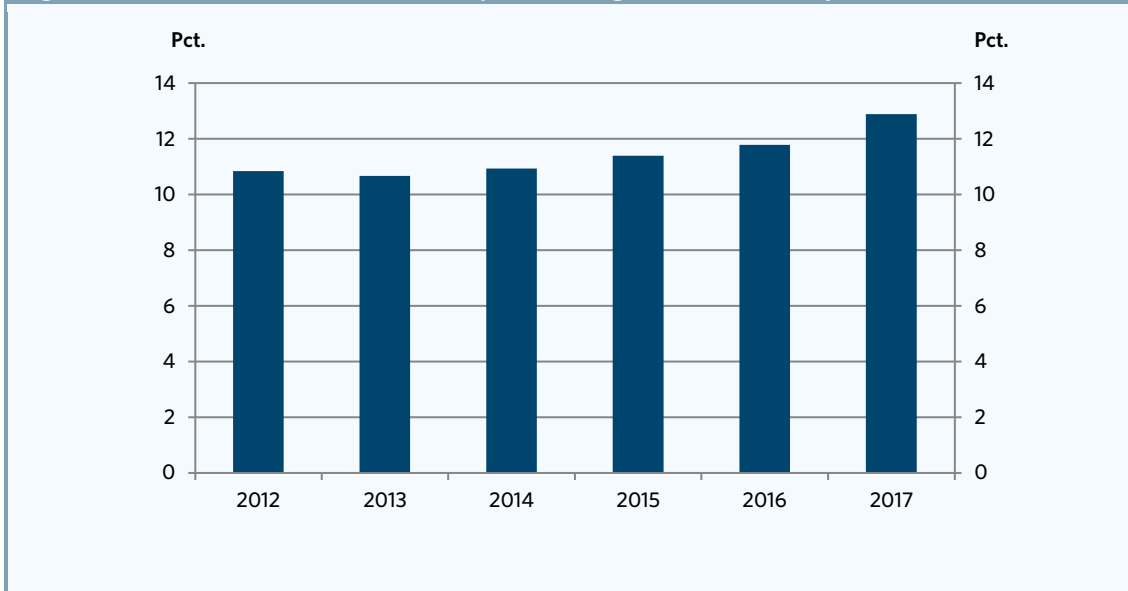
Industrien bliver grønnere

Hele den danske økonomi skal indenfor en kort årrække omstilles, så produktionen udleder markant færre drivhusgasser. Dette er en nødvendighed, hvis vi skal bidrage til at nå Parisaftalens mål om temperaturstigninger under 2 pct. og regeringens målsætning om 70 pct. reduktion af CO₂.

Virksomhederne er allerede i gang. Industrien producerer varer, der skal hjælpe os i den grønne omstilling – de såkaldte grønne varer. Dem producerer de flere og flere af, hvormed en større og større andel af industriens ansatte beskæftiger sig med at producere grønne varer. Det fremgår af figur 1. Siden 2012 er andelen af industriens ansatte, der producerer grønne varer og tjenester, steget med 2 pct. point – fra knap 11. pct. til knap 13 pct. Det svarer til ca. 6.600 flere grønne årsværk.

Samlet betyder det, at mere end hver 8. ansatte i industrien producerer grønne varer og tjenester. Dermed er der ca. 35.600 årsværk i industrien, der er beskæftiget med at producere grønne varer og tjenester.

Figur 1. Andel af industriens ansatte, der producerer grønne varer eller tjenester

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Grønne varer og tjenester dækker over produktion af en række forskellige varer og tjenester. Den dækker produktion af vedvarende energi, hårde hvidevarer i højeste energiklasse, den dækker spildevands-, regnvands- og affaldshåndtering, og den dækker forskning og udvikling i ressourcebesparelser – samt meget andet. Statistikken er en del af det grønne nationalregnskab, der offentliggøres af Danmarks Statistik jf. boks 1.

Boks 1. Det grønne nationalregnskab

Det grønne nationalregnskab opgøres af Danmarks Statistik. Det består af en række statistikker, hvoraf en af de centrale er statistikken omhandlende grønne varer og tjenester. Denne statistik opgøres på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse, der udføres hvert andet år. Den opgør omsætning, beskæftigelse, eksport og værditilvækst fordelt på brancher og forskellige grønne varer og tjenester. Spørgeskemaundersøgelsen er udført i 2013, 2015 og 2017. De øvrige år er dannet ud fra regnskabsstatistikken og andre kilder.

Spørgeskemaundersøgelsen er udelukkende udført for virksomheder i brancher, der formodes at kunne have et vist niveau grønne varer eller tjenester, og som er markedsrettede. Der ses kun på fremstilling i første led samt direkte service - dvs. at eksempelvis Handel og transport ikke medregnes. Ligeledes betyder fokus på markedsretning, at den offentlige del af økonomien heller ikke medregnes. Spørgeskemaundersøgelsen er udført som stikprøveundersøgelse, og der er estimeret resultater for ikke-udvalgte virksomheder.

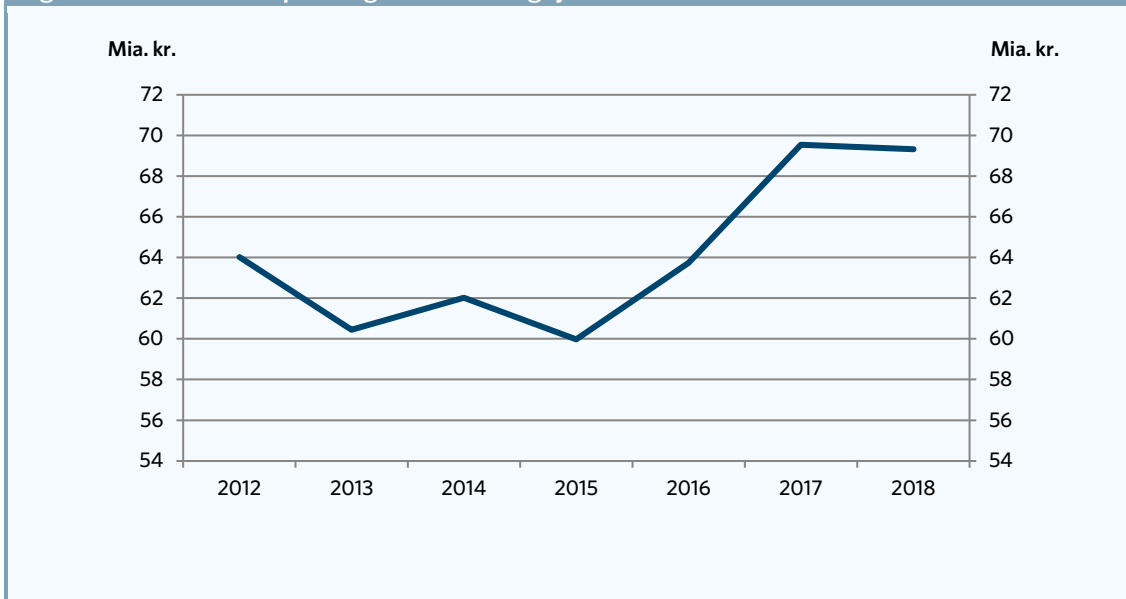
Der spørges udelukkende ind til omsætning. Beskæftigelse og værditilvækst opregnes ved hjælp af regnskabsstatistikken, hvor det antages, at den grønne andel af omsætningen er den samme for hhv. værditilvæksten og beskæftigelsen.

Eksporten udledes ud fra firmastatistikken samt udenrigshandelsstatistikken. Da det ikke altid er den producerende virksomhed, der eksporterer, vil eksportomfanget være undervurderet. Data findes kun i løbende priser.

Vi eksporterer grønne varer for ca. 10 mia. kr. mere end i 2015

Når den grønne industribeskæftigelse er steget gennem de senere år, skyldes det, at omsætningen af grønne varer og tjenester er vokset. Det samme gælder eksporten. Industriens eksport af grønne varer og tjenester er steget med knap 10 mia. kr. fra omkring 60 mia. kr. i 2015 til knap 70 mia. kr. to år senere. Det fremgår af figur 2.

Figur 2. Industriens eksport af grønne varer og tjenester

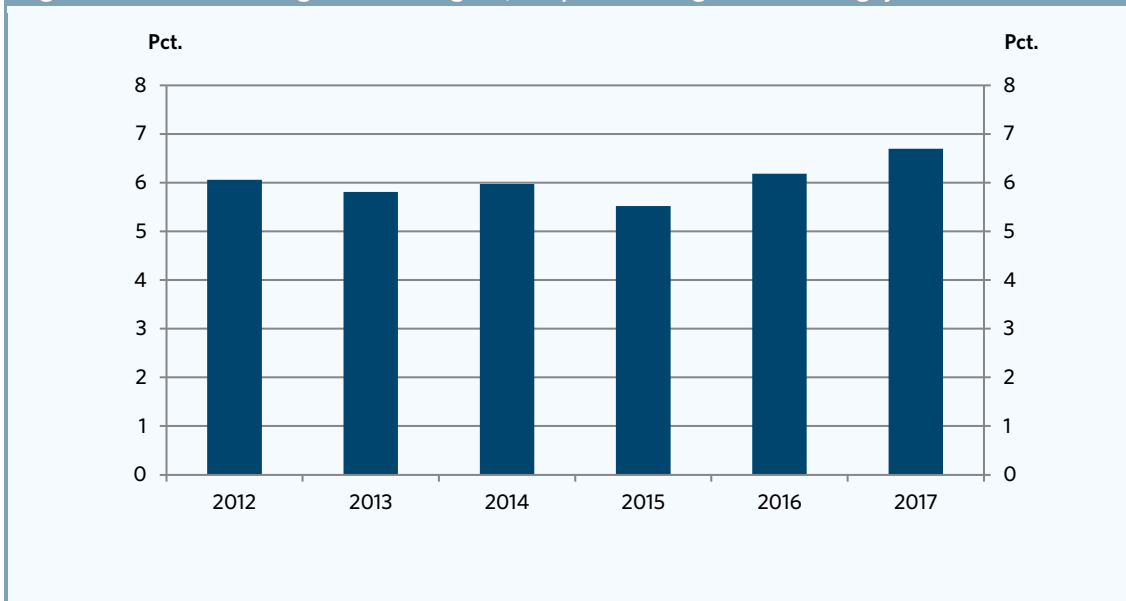

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Også landbruget bliver lidt grønnere

Det er ikke kun industrien, der bliver grønnere. Også landbruget har øget andelen af beskæftigede, der bidrager til omsætningen af grønne varer og tjenester. Således er andelen 10 pct. højere i 2017 i forhold til 2012. Andelen er dog fortsat kun godt halvdelen af, hvad andelen er i industrien. I 2017 arbejdede 6,7 pct. af landbrugets beskæftigede med grønne varer og tjenester. Det fremgår af figur 3.

Figur 3. Andel af landbrugets beskæftigede, der producerer grønne varer og tjenester

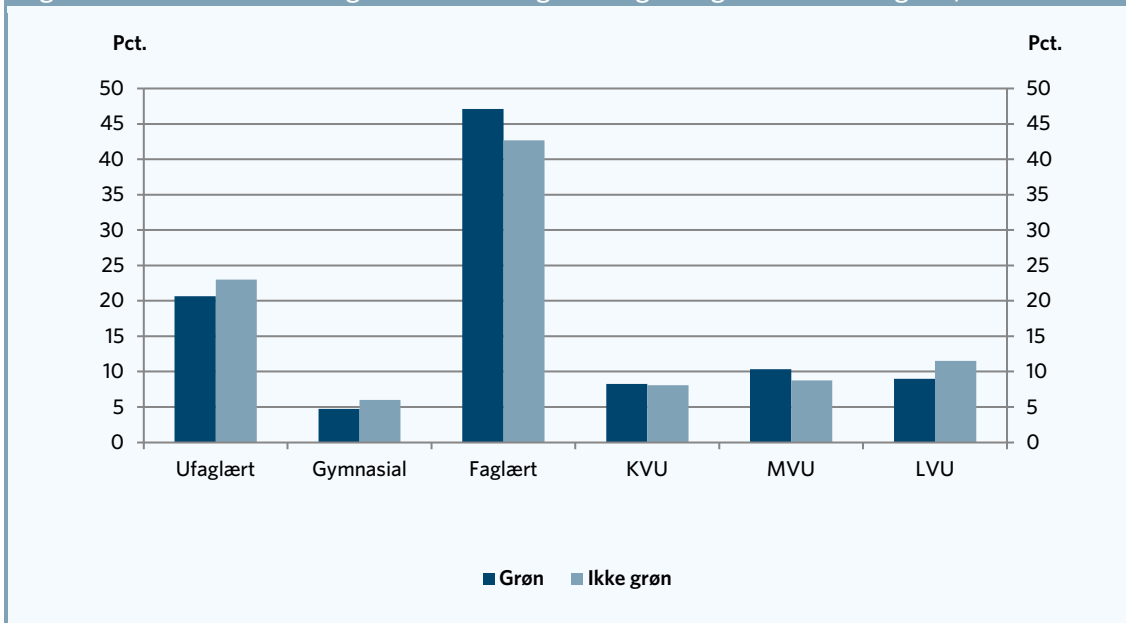

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Hver anden med et grønt industrijob er faglært

Figur 4 viser uddannelsesfordelingen i industriens grønne sektor og ikke-grønne sektor. Faglærte varetager knap halvdelen (47 pct.) af de grønne industrijob og knap 43 pct. af de ikke-grønne job. Omvendt er der en lavere andel af ufaglært arbejdskraft i den grønne industri.

Figur 4. Uddannelsesfordeling for industriens grønne og ikke-grønne beskæftigelse, 2017

Anm.: Se boks 2 for opgørelsesmetode.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Hvis Danmark skal omstille sin produktion for at opfylde Parisaftalen og regeringens målsætning om 70 pct. reduktion af CO₂, er faglært arbejdskraft en nødvendighed. Det er derfor helt centralt, at vi som samfund løser den udfordring, at alt for få unge i dag vælger en faglært uddannelse.

Den grønne omstilling i industrien øger behovet for at løse de ubalancer på arbejdsmarkedet, som vi risikerer at stå over for. AE har tidligere vist, at vi kommer til at mangle faglærte, mens der vil være et overskud af ufaglært arbejdskraft. Den grønne omstilling sætter tryk på denne udvikling, og derfor er uddannelse - udover udviklingen af grønnere teknologier, nøglen, hvis Danmark skal beholde den grønne førertrøje.

Boks 2. Metode og afgrænsning

Den grønne beskæftigelse er beregnet ved hjælp af en kombination af registerdata fra Danmarks Statistik, det grønne nationalregnskab og regnskabsstatistikken.

Danmarks Statistik foretager en spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder med mere end 10 ansatte. Virksomhederne besvarer, hvor stor en andel af deres omsætning er grøn. DST antager, at den samme andel af virksomhedernes beskæftigelse er grøn. Ud fra dette beregnes antallet af beskæftigede inden for det grønne område.

AE har koblet denne information til Danmarks Statistiks regnskabsstatistik (REGN1 og REGNLA4) og på den måde beregnet, hvor stor en andel af de enkelte brancher, der er grøn. Denne andel er endelig lagt ned over registerdata for beskæftigelse fordelt på uddannelse.

Eftersom DST ikke har adspurgt virksomheder i alle brancher, da de antager, at nogle brancher ikke er grønne, vil denne metode underestimere antallet af beskæftigede. Samtidig inkluderes kun den grønne produktion, som sker i første led. Det betyder eksempelvis, at virksomheder, som er underleverandører til virksomheder med egentlig grøn produktion, ikke betragtes som grønne. Det vil igen betyde, at den grønne beskæftigelse underestimeres.